

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De vnct[i]o[n]e dauid in domo p[at]ris cap. xvj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Historia

Si in mores patrium pecudes lansarent: ne forte quod aliter faceret occulere. Tunc primum edificauit saul altare domino. Unde patet quod non sive recens altare satil tam bis obtulerat in galgala. Putat tamen quidam eum quotienscumque obtulerit nouum altare obstruxisse. Hoc vero dictum pium, quod nunc plena iuxta deum placitum obtulit. Tunc nocte irruevere yellet super hostes: ait sacerdos. Consulam dominum. Sed pluvient non respodit dominus in die illa. hoc est nec nocte nec die sequenti. Et ait saul. Taciturnitas hec est latentes causa peccati. Per ymentem dominum etiam si per ionathan factum est absque retractatione morietur. Et statuit populus in parte una, et se et ionathan in parte altera, et cecidit soror super ionathan. Et ait saul. Quid fecisti. Cui ionathas. Nil mihi conscientia sum: nisi quod heri nos scies maledictum mel comedti, et ait saul. Doctoris ionatha: quia nisi hoc fecero hec factum at mihi dominus, et hec addat. Et ait plus. Ergo ne ionathas morieris quod fecis salutem in israel. Ut noster dominus, et per ymentem dominum, vel sicut deus est visuens et non dum gentium, si cederet capillus de capite eius in terram, apostropheo est, vel legitur si pro non, et eripuerit ionathan a manibus patris: et redierunt ad ipsam. Saul vero confirmatus in regno: quocumque se verterat superabat hostes israel, et percussit amalech. Pro lepsis est. Vnde forte prius percussit quod desideret ex toto ex mandato domini. Fuerunt autem filii saulius ionathas et iesu et melchissua. Quartus tacetur his yobeth tamquam puer, et non dum militias, vel tantum incepit. Filie vero eius merob et mischol, et ycor eius achinoc, et pincaps militie abner filius ner patruelis eius. Nam iesu et ner fratres fuerunt, et filii abiel. Legitur tamen in paralipomenon, quod fuit pater iesu, quod pro etate dictum est et quia nutritum est eum.

Et saul vicit amalech. Capitulum XXXI.

Vnde ait samuel

ad saul hec dicit dominus. Demoli re amalech et universa eius, quia restituit israeli cum ascenderet de egypto. Item tanta quidem voluit dominus interfici, ut nec in aliquo memoria amalech supesset. Sunt qui dicunt illos maleficos fuisse, et in pecudes se vertedisse habuisse peritiam, et id non sub forma pecudum euaderent, etiam pecudes perire. Et recensuit saul, cc. pedestrum, et decem milia ylroz iuda,

Nota quod sere ybisch dicitur ylri iuda tanquam potiores ceteris. Unde alibi. Catulus leonis iuda. Tunc inuaderet saul amalech dixit cyno Recede ab amalech ne iuoluatur te cum eo, quia tu fecisti misericordiam cum israel. Jetro enim quis et raguel et cis dictus est. Bonum consilium dedit moysi, cuius domus habitabat in amalech, preter filios obal, et egressi sunt cines, et incepserunt habitare in israel. Ex his origine est rechab ut in paralipomenon legitur. His sunt cines qui venerunt de calore domus patris rechab. Tunc percussit saul amalech, et ore gladii id est invastatione, quasi deuoratione. Vnde est locutio, id est, in gladio, et pepercit saul agam regi amalech, et optimis armatorum attulit dominus ad samuel. Penitent me quod fecerim saul regem, et orauit samuel pro eo dominum tota nostra. Tunc accepisset quod saul creverat sibi somni cem triumphalem in carmelo iuxta superbiam gentium quod faciebat sibi arcum de myrra, et palmis et olivis in signum victorie descendit ad eum in galgala, et occurrit ei saul. Tunc culpasse cum quod ipsam reseruasset de amalech, in excusationem sui dicebat, populum referuasset opima ad offerendum domino, in gratiarum actionem. Cum samuel. Miseror est obedientia quod victimae. Super bonos delectat deus, et non super sacrificia, persertim si obtulerint quod debeat uerat deus perire, et ait saul. Dececaui. Sed hac vice porta peccatum meum, id est, ora et fastigia fac pro me vel dimittit mihi. Cum samuel, propriece deus nesus rex super israel. Tunc rellet abire samuel apprehendit eum saul per suum statutum pallium eius, quod scissa est, et ait samuel. Sic scidit dominus regnum a te hodie, id est, a tua postestate. Tunc simul adorassent dominum precepit la muel adduci ad se regem agag et oblatum est ei pinguis et tremens. Et dixit samuel ad agag. Sic sine separata amara mors, q. d. Miserit quod sicut te separata mors, et separauit animum tuum a te. Quidam dicunt duas dictiones se parant et supplant aduersum te, vel enim alia littera, et dicit agag. Sic me separat amara mors, q. d. Mors quod separauerat a me meos amarissime me separavit me ab hominibus, et concidit me la muel in frustis, et abiit in ramatha. Saul vero ascendit in domum suam in gabaa, et non vidit la muel ultra saulem in habitu, sive regio, nam in prophetico postea vidit.

De uincitione dauid in domo patris. Capitulum XXV.

Primi Regum

Samuel ante Iu-

gebat saul: et ait dominus Ubiq[ue] lu-
ges saul cu[m] ego pieceri eni[m]. Im-
ple cornu oleo: et vade ad domum ysai: ut in/
ungas regem vnū de filiis e[st]l: et q[uod] times. saul
seruit vitulū q[uod] ad imolandū. Cūq[ue] venisset ih-
bethleē dixerūt seniores ad eū. *Sacifice* ne
e[st] ingressus tu? Tinebas eni[m] ne p[ro]pter aliquā
correctionē misiss[er]et eū rex: vel q[uod] offensus for-
te regi fugissem[er]et: et nō auderet eū recipere. Qui
cum dixisset se venisse ad imolandū: sanctifi-
cauit ysai et filios ei[us]: et statuit eos corā altra-
ti et vidēs hebreos p[ro]mogenitū p[re]cū et opti-
mū estimauit regem futurū: et ait dominus ad eū
Ego non corporis pulcritudinē apicē facio
regale: sed animi virtutē. In cuncte modū p[ro]-
bavit dominus alios. Statuerat eni[m] ysai. viij. fili-
os corā samuele. viij. p[ro]rios. et nathan adop-
teauit filium sammā filij sul. et ait samuel ad eū
Huncq[ue] dōpleri sunt filij. Quis respōdit. Ad
huc reliquus ē parvulus et paucit oves: et in-
bente samuele adductus ē dāuid rufus. id ē.
rubicundus et pulcer: et inunctus est in medio
fratrum: et directus est spūs dñi in dāuid a die il-
la et deinceps. Et recessit spūs dñi a saul: et ex-
agitabat eū spūs neq[ue] missus a domino. Dic-
it iosephus dāuid tunc accepisse spiritū p[ro]-
phetici: sicut et ille q[ui]dem p[ro]pherare cepit sc̄to-
lū se spiritu ventente. Sed quia dictū ē sp[irit]ū
recessisse a saul: et directū in dāuid: vide
q[uod]de codē spū dīcat. Id est de g[ra]ta spū q[uod] hic
usq[ue] saul vicer[et]. hostiū extiterat. Tūc dixerūt
ad saul serui eius. Spūs malus exagrat te,
adhibetib[us] saltez peritū in cithara: et leuius
feres. Traditū physici q[ui] armonia letū reddat
letiorē: et tristē tristiorē. Tradunt matema-
tici q[uod] multi demones armonia ferre nō pos-
sunt: et quādoq[ue] nulli: et indicatiū ē regi q[uod] da-
uid esset sc̄ies psallere: et vir bellicosus. Cūq[ue]
misiss[er]et rex ad ysai. p[ro] filio ei[us]: tulit ysai asinū
num plenū panisb[us]: et vīnū et hedūm: et mis-
sir ea regi p[ro] manū dāuid. Dicitur aut̄ asinū
plenū. id est sufficiēt onerat: vel forte sicut
ebione et hircus fiunt vītres: ita de asino fie-
bās accidit aliqua ferēda. Ig[ne]l cū spūs arris-
piebat saul: dāuid psallebat in cithara et leui-
us erat ei: et q[uod]nq[ue] recedebat ab eo spūs. Cū
q[uod] allōdū celiss[er]et spūs saul remissus ē
dāuid ad patrem.

Demore Solie. Capl'm. XVI,

Actū est autē ut

f[est]i gregarent philistīm aduersus
israel in plūm. Porro saul et isrl
castramētati sunt in valle terebīthi sub qua
abscōdit iacob idola: et egressus ē vir spūs
de castris philistīnoꝝ goliath gerheus de se
mine giganteo: altitudinis sex cubitorum et pal-
mo. Ille spūs dicitus est: q[uod] de ignobilis pa-
tre. id est gentili et nobilis matre. id est iudea
nat[er] erat. Spūs et hybrida dicit ignobi-
lis et patre: sicut manz[er] et noth[er] ex mīre. H[oc]
exprobabat isrl: q[uod] serui essent philistīnoꝝ
et p[ro]ponebat eis monarchiā ita ut quoꝝ vīn-
cere fablea serui essent alioꝝ. Hebrei autē
stupebāt et metuebāt cum nimis. Sic dice-
bat goliath q[uod] draginta diebo. Erant aut̄ tres
maiores fr̄es dāuid in exercitu: et misit eis
ysai p[ro] manū dāuid eph̄i polēte: et r[ec]t[us] panes
et tribuno sub quo militabat decē formellas
casei. i. decē caseos paruos et recteſ. h[ab]e[re]t
habet. r[ec]t[us] sectiōes casei: hoc est. r[ec]t[us] genera et di-
versitatis casei: et p[re]cepit ei: vt secus afferret
pignora fratruꝝ i. libellos repudiū. Hos erat
cunctib[us] ad bellū: vt libellos repudiū darent
vīorib[us]: vt si caperēt nec rediret ysaq[ue] ad tres
annos: liceret vīorib[us] nubere cui vellēt. Cūq[ue]
dāuid venisset ad locū certamīs: egredie-
bās enī singulis diebo aliqui pliantes: ecce
ascēdebat goliath exprobras ut beri et nudū
ustertus: et fugerūt israelite a facie ei[us]: et amī-
rans dāuid audiuit a plurib[us] viris. Qui p[ro]-
cūserit istū ditabit eū rex: et dabit ei filia suā.
Cūq[ue] audiret eū eliab frater ei[us] talia sc̄iscirā-
tez increpabat eū tūmē ne pugnaret et occū-
beret: et respondit dāuid. Quid feci. Huncq[ue]
nō verbū ē. Supple dignū increpatiōe. q[uod] d[icitur]
Cur p[ro] solo verbo increpas me. Ut ita. Uer-
bū tantū ē et nō res. nō aīo pugnādi h[ab] dico
sed ut rem sc̄ia. Hūciata sit aut̄ p[ro]ba dāuid
ad saul: et ait ad regē. Ego seru[us] tu[us] pugna-
bo aduersus philistīnū. Lungs phiberet eū
saul: q[uod] puer esset addidit. Ego seru[us] tu[us] in-
terfeci leonē et vīsu cu[m] inuasisset gregē. Erat
igit h[ab] in circūcisus q[uod] vīnū ex eis dño me li-
berātē. Tūc induit eū saul armis suis: et de-
positū ea dāuid: q[uod] nō habebat armorū co-
suetudinē: et tulit in manū baculū pastoralē
et elegit d[icitur] correttē. v. lapides limpidissimos
id ē planos et volubiles: et misit eos ī perā
pastoralē. i. vas q[uod] lac mulgebat vel ferebat

o